

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. IV. An Spes à cæteris virtutibus distinguantur, & quem locum inter
ipsas obtineat?

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

nihilominus constituere unum integrum obiectum Spei, ut jam est sapius declaratum.

IX. Ratio cur Theologia non sit virtus Theologica.

Ad secundam impugnationem negatur sequela, ad probationem respondetur, Theologiam neque nisi formaliter & immediatè divinæ revelationi, sed mediatè & virtualiter, scilicet medio discursu ex propositionibus revelatis, neque habere immediatè Deum pro obiecto materiali, sed mediatè tantum, nempe mediis propositionibus de Fide.

SECTIO QUARTA.

An Spes à ceteris virtutibus distinguatur, & quem locum inter ipsas obtineat?

I.

Spem cum Fide, quam vocant justificantem, imò & cum Charitate identificant hæretici.

HÆRETICI hujus temporis, ut refert Bellarminus de Justificatione cap. 4. omnia confundentes docent Spem non distingui à Fide justificante, ut ipsi loquuntur, seu, quod eodem recidit, à fiducia, qua, inquit, certi sumus de divinâ misericordiâ condonante nobis peccata per Christum, quam quia sufficere putant ex parte nostrâ ad obtinendam à Deo Justitiam, & remissionem peccatorum, justificantem vocant, imò & dilectionem ipsam ac Charitatem cum Fide identificant, & hac ratione explicant illud Luca 7. Remittuntur ei peccata multa, quia dilexit, id est, inquit ipsi, credidit.

II.

Certum est Spem distinguere realiter à virtutibus moralibus infusis.

Prima conclusio: Spes realiter distinguitur à virtutibus moralibus infusis: hæc est indubitata, & magis constabit infra. Probatur, Spes siquidem distinguitur à Charitate, & manere potest illâ destructâ in peccatore, ergo & sine virtutibus infusis, quæ pereunt juxta omnes pereunte Charitate, ergo distinguitur ab illis, cum, illis realiter destructis, hæc etiamnum perseveret.

III.

Spes realiter etiam distinguitur à Fide & Charitate.

Secunda conclusio: Etiam realiter distinguitur à Fide & Charitate; hæc, si intelligatur quoad actus, est certa de Fide contra hæreticos, quorum tamen non est presentis instituti errores omnes impugnare, sed solum identitatem, quam constituunt inter Spem & alias duas virtutes Theologicas. Probatur primò ex illo 2. ad Corinthios 13. ver. 13. Nunc autem manent Fides, Spes, Charitas, tria hæc, major autem horum est Charitas: ex quo loco Apostoli tria desumi possunt argumenta, primum ex illis verbis, tria hæc, ad rationem quippe numeri, præsertim cum tali designatione necessaria est distinctio realis, non enim dici potest Apostolum enumerasse hoc loco rationes formales. Secundum argumentum sumitur ex verbis nunc manent, quia per ea denotatur nunc, seu in hoc statu peregrinationis manere omnes has tres virtutes, non verò in patriâ, & quia subjungitur, major autem horum est Charitas, significatur eam manere in beatitudine; nam ut notavit Sanctus Chrysostomus, dicendum est significari Charitatem esse majorem in eo, in quo alia duæ virtutes sunt inferiores, nempe quia cum illa transeant, ipsa permanet. Tertium argumentum sumitur ex verbo major, idem namque ad seipsum, ut majus ad minus non comparatur.

Docet S. Chrysostomus Spem distinguere realiter à Charitate.

IV.

Ex doctrinâ Concilii Tridentini probatur Spem

Secundò probatur conclusio ex Concilio Tridentino sess. 6. de Justificatione cap. 7. ubi sic habetur: In ipsâ justificatione cum remissione peccatorum hæc omnia simul infusa accipit homo per J. E. P. R. Comptoni Theol. Scholast. Tom. 11.

SPM CHRISTVM cui inseritur, Fidem, Spem, à Fide, & Charitatem: cum enim omnia simul infundi non dicatur de eadem re, etiam si plures habeat rationes formales, significari videtur has tres virtutes distingui inter se realiter. Quod etiam confirmatur ex verbis sequentibus: Nam Fides, nisi ad eam Spes accedat & Charitas, &c. idem siquidem non dicitur accedere ad se. Hoc etiam docent Patres communiter, S. Augustinus in Enchirid. cap. 8. S. Gregorius lib. 1. Moralium, cap. 28. ubi comparat has tres virtutes tribus filiabus Job: eadem quoque doctrina passim in aliis Patribus reperitur.

Eadem veritas passim docetur à Patribus.

Si verò conclusio intelligatur quoad habitus, non est tam certa, sed eo solum gradu, quo est certum dari habitus infusos harum virtutum, quod mihi videtur saltem esse proximum Fidei propter testimonium citatum ex Tridentino, quod latius expendimus in superioribus.

V. Idem dicendum videtur de harum virtutum habitibus.

Fundamenta hæreticorum examinari solent in materiâ de Justificatione, & circa illa videri possunt Sotus lib. 2. de naturâ & gratiâ, cap. 7. conclusio 2. Bellarminus supra, Rossensis contra primum articulum Lutheri, Castro, adversus hæreticos verbo Fides, & verbo Fiducia, Hosius lib. 1. de hæresibus, prope medium, Valentia quæst. 1. de Fide, p. 1. & hic, p. 2. apud quos latè refutantur.

VI. Hæreticorum argumenta laud solvantur ab auctoribus citatis.

Tertia conclusio: Licet Spes perfectior sit virtutibus moralibus, est tamen imperfectior tum Fide, tum Charitate. Prima pars est certa quoad virtutes morales, cum Spes sit virtus Theologica, habens pro obiecto non aliquid creatum sicut illæ, sed Deum ipsam.

VII. Spes est imperfectior Fide, perfectior tamen virtutibus moralibus.

Secunda pars, quoad Charitatem, quod ea sit perfectior Spe non minus videtur certa, tum ex illo primò ad Corinthios 13. Major autem horum est Charitas, tum quia Charitas perfectiori modo nos conjungit Deo, scilicet perfectissimo amore amicitie, sine intuitu proprii commodi, quod tamen non habet Spes. Tertia verò pars, nempe quoad Fidem probata est supra, Disputatione 25.

VIII. Cur Spes sit imperfectior inferiori Charitate.

Quarta conclusio: Quamvis non repugnet unum ex his habitibus infundi sine alio: si tamen consentaneè ad suam naturam, & juxta statum perfectum infunderentur, nullus est inter illos ordo quoad infusionem, nec unus est prior alio, sed omnes simul infunduntur, quamvis in destructione ordo aliquis fervetur. Prior pars patet ex dictis in materiâ de Fide, ubi diximus, si carcerum eliciat actum Fidei, & baptizetur sine debito dolore peccatorum, probabilius esse infundendam ei Fidem sine Spe & Charitate, & si eliciat actum Spei, Spem etiam infundendam, quia ad talem infusionem sufficienter disponitur per actus, quos tunc elicit, non tamen disponitur sufficienter ad Charitatem. Hi tamen habitus erunt informes, & non in statu perfecto, quia non informantur Charitate.

IX. In horum habituum infusione nullus plerumque ordo servatur, sic tamen in destructione.

Habitus Fidei inter alios infunditur sine Spe & Charitate.

Secunda pars per se patet, quia isti habitus non sunt in statu perfecto & consentaneè ad suam naturam, nisi quando sunt cum gratiâ habituali, quæ postulat illorum infusionem. Tertia denique pars probatur, destructâ siquidem Fide, vel Spe, perit Charitas, licet hæc pereunte illæ remaneant; item pereunte Fide perit Spes, quia Fides est quæ proponit obiectum Spei & Charitati, estque veluti primum fundamentum ædificii spiritualis: unde statim ac quis labitur in hæresim, Spem amittit, licet nullam habeat actum contrarium

X. Habitibus prædictis non sunt in statu perfecto sine aliis. Pereunte Fide & Spe, perit Charitas, non contra.

Tom. II

Quomodo
amittantur
Spei & Fidei.

contrarium Spei, quo casu excepto, per nullum peccatum amittitur Spes, nisi per actum sibi contrarium, desperationem scilicet, quemadmodum habitus Fidei non amittitur nisi per hæresim, Charitas autem per quodcunque peccatum mortale destruitur.

XI.

Actus ali-
quis Fidei
naturâ prior
omni actu
Spei, &
Charitatis.

Quinta conclusio: Si actus ipsi inter se conferantur, aliquis actus Fidei est prior, saltem naturâ, omni actu Spei & Charitatis: Actus verò Spei, licet non sit necessarium ut præcedat actum Charitatis, communiter tamen aliquis actus Spei prior est actu Charitatis. Prima pars ex eo constat, quod cum objecta Spei & Charitatis sint aliquid revelatum, debent ante actus earum per Fidem proponi; ergo actus Spei debet esse prior, saltem naturâ, imo sæpè est prior tempore, quamvis id non sit necessarium.

XII.

Secunda pars probatur; non est enim cur homo, qui per actum Fidei sibi proponit Deum esse

summum bonum, & summo amore dignum, non possit statim ante actum Spei eum amare, ut est bonus in se, quin recordetur beatitudinis, ut illam speret; ergo tum poterit esse actus Charitatis ante actum Spei. Tertia pars etiam probatur, ille enim qui de novo convertitur ad Fidem, postquam credit bona supernaturalia, quæ illi promittuntur, movetur ad illa amore concupiscentiæ, deinde erigitur in Spem illorum, & tandem excitatur ad perfectum amorem amicitie illius, qui talia bona promisit, & largitur: nam Spes, ut supra dicebamus cum D. Thoma, art. 8. excitat amorem illius à quo bonum aliquod speramus. Cum igitur homines ita proni sint ad proprium commodum, verisimile est hoc imperfecto amore concupiscentiæ communiter excitari eos, & disponi ad amorem perfectum Charitatis, tanquam ab imperfectioribus ad perfectiora procedentes.

Ostenditur
dari posse
actum Cha-
ritatis ante
actum Spei.

Quare actus
Spei plerum-
que procedat
actu Cha-
ritatis.

DISPUTATIO TRIGESIMA SECUNDA.

De subjecto Spei.

QVÆ ad reliquas causas pertinent communia Spei sunt cum Fide & aliis habitibus supernaturalibus; finis namque est Deus ut à nobis sperandus, cum ad hoc infundatur Spes, ut in Deum tanquam in supremam felicitatem tendamus: causa verò formalis intrinseca Spei, cum ipsa sit forma non potest esse alia, quam ejus essentia, extrinseca ejus forma est Charitas, quæ forma dicitur omnium virtutum: cum etiam Spes, de qua loquimur, sit habitus per se infusus, & non acquisitus, efficiens principale est Deus eum infundens & augens sive mediis Sacramentis tanquam instrumentis, sive cum homo propriis actibus se disponit, ad quos actus concurrat nostra voluntas & habitus. De causâ etiam materiali proximâ nihil dicendum, cum constet eam esse voluntatem. Solum ergo disputandum restat de causâ remotâ, personis scilicet, in quibus reperiri potest, Angelis nimirum & hominibus, vel viatoribus, vel qui sunt in termino, beatis scilicet & damnatis.

SECTIO PRIMA.

An Spes sit, vel fuerit in omnibus viatoribus, etiam animabus Limbi, vel Purgatorii?

I.
Illi, qui in
hac vitâ
dequunt, ha-
bent virtu-
tem Spei.

VIATORES qui adhuc sunt in hac vitâ, vel sunt iusti, de quibus nulla est difficultas; quidquid enim in Scripturis de Spe dicitur, vel his, vel nullis convenit, utpote quos

Deus regeneravit in spem vivam; Primâ Petri c. 1.

& qui gloriantur in spe gloria filiorum Dei: Ad Rom. c. 5. in quæ verba D. Anselmus, ait, Magnam esse gloriam per fidem ac spem in numerum filiorum Dei adscribi: & Origenes lib. 4. in Epist. ad Rom. ostendit Apostolum loqui de Spe gloria; quam, inquit, habent hi, quibus est dictum, Beati mundi corde, quia ipsi Deum videbunt; quod licet de actu ab aliquibus intelligatur, illud tamen Tridentini sess. 6. c. 7. intelligendum videtur de habitu, dum dicit, in justificatione infundi simul, Fidem, Spem, & Charitatem. Nec obstat Beatissimam Virginem, & Apostolos certò scivisse suam beatitudinem; adhuc enim ipsis erat bonum arduum,

Parè hoc et
divinis Lit-
ris ostendi-
ditur.